

Βασικές αρχές της διδασκαλίας για τη δόμηση νέων εννοιολογικών δομών

Ο εκπαιδευτικός οφείλει

1. να δείχνει ευαισθησία στις εναλλακτικές ή/και λανθασμένες εννοιολογικές δομές (ιδέες) των μαθητών
2. να κατανοεί πώς αυτές οι εναλλακτικές ή/και λανθασμένες ιδέες επηρεάζουν τις απαντήσεις των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας
3. να εστιάζει σε αυτό που εξηγεί και στην κατανόηση των μαθητών και να μπορεί να κάνει την απαραίτητη σύνδεση αυτών
4. να μπορεί να ανταποκριθεί – άρα τροποποιήσει, αν χρειάζεται – τις αρχικές δηλώσεις/ιδέες των μαθητών
5. να συνδυάζει στη διδασκαλία προφορική επικοινωνία και αλληλεπίδραση στην τάξη με δομημένη και κατευθυνόμενη από αυτόν συζήτηση που οδηγεί σε τελικά συμπεράσματα

Φάσεις / στάδια διδασκαλίας για τη δόμηση νέων εννοιολογικών δομών και δεξιοτήτων (Μοντέλο 7 φάσεων της αποτελεσματικής άμεσης διδασκαλίας του Ματσαγγούρα, 2000)

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ: Προετοιμασία ψυχολογική & γνωσιολογική.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ: Επαφή μαθητή με νέα δεδομένα.

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ: Καθοδηγούμενη ομαδική επεξεργασία.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΗ: Εφαρμογή νέας γνώσης με καθοδηγούμενη ατομική ή ομαδική εξάσκηση.

ΠΕΜΠΤΗ ΦΑΣΗ: Έλεγχος & ανατροφοδότηση κατανόησης ή / και ακαθοδήγητη ατομική ή ομαδική εξάσκηση.

ΕΚΤΗ ΦΑΣΗ: Ανακεφαλαίωση

ΕΒΔΟΜΗ ΦΑΣΗ: Μαθησιακή και μεταγνωστική αξιολόγηση

Συνεχής έλεγχος κατανόησης και ανατροφοδότηση κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας (διαμορφωτική αξιολόγηση)

Μοντέλο 4 φάσεων άμεσης διδασκαλίας γνώσεων, διαδικασιών και αξιών

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ: Προετοιμασία ψυχολογική & γνωσιολογική.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ: Επαφή / επεξεργασία με νέα δεδομένα.

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ: Εξάσκηση / εμπέδωση της νέας γνώσης με καθοδηγούμενη ή ακαθοδήγητη ατομική ή ομαδική εξάσκηση.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΗ: Επέκταση της νέας γνώσης / Ανακεφαλαίωση /
Μαθησιακή και μεταγνωστική αξιολόγηση /

Συνεχής έλεγχος κατανόησης και ανατροφοδότηση κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας

Φάσεις / στάδια άμεσης διδασκαλίας (Μοντέλο των Rosenshine & Stevens, 1986)

1. Αξιολόγηση προηγούμενης και προαπαιτούμενης γνώσης
2. Διατύπωση ξεκάθαρων μαθησιακών στόχων
3. Παρουσίαση νέου περιεχομένου μάθησης (ανάλυση μαθησιακού έργου) σε βήματα
4. Παροχή ξεκάθαρων οδηγιών με λεπτομέρεια
5. Διατύπωση πολλών ερωτήσεων και λήψη απαντήσεων από όλους σχεδόν τους μαθητές
6. Καθοδήγηση των μαθητών στην αρχική εφαρμογή / εξάσκηση των εννοιών, διαδικασιών, γνωστικών φαινομένων
7. Παροχή συστηματικής ανατροφοδότησης
8. Υποστήριξη των μαθητών για ανεξάρτητη εφαρμογή της νέας γνώσης και συνεχής έλεγχος κατανόησης